

Språkstörning i skolåldern

Vad händer med skolarbetet och kompisarna?

Den som har en språkstörning kan ha avvikande uttal och grammatik, begränsat ordförråd och/eller nedsatt ord- och meningsförståelse. En språkstörning omfattar något eller några av följande språkliga områden:

1. Språkljud och hur de kombineras, talets rytm och språkmelodi – fonologi

Höra skillnad mellan språkljud och uttala språkljuden rätt.

2. Ordböjning och satsbyggnad – grammatik

Förstå vad grammatiska böjningar betyder, böja ord och bygga korrekta meningar.

3. Ords betydelse och ordanvändning – semantik

Förstå ord och kunna plocka fram och använda rätt ord.

4. Situationsanpassad språkanvändning – pragmatik

Förstå underförstådda saker och hålla sig till samtalsregler.

Skolspråket ställer andra krav på den språkliga förmågan jämfört med vardagsspråket både vad gäller begrepp men också med långa, komplexa meningar och textmängder. Man ska inte bara kunna läsa utan också förstå det man läser och dessutom kunna producera egen text - och det på begränsad tid!

Kom ihåg att man kan ha svårt att både förstå och uttrycka sig när man har en språkstörning!

Språkstörning i skolåldern kan yttra sig på en rad olika sätt:

- Problem med att ta in och bearbeta vad som sägs vilket innebär att man inte alltid hänger med under lektioner eller förstår instruktioner.
- Socialt svårt att hänga med i språkligt samspel med kompisar eftersom det kan vara svårt att förstå ironi, skämt och saker som sägs "mellan raderna".
- Uppmärksamheten och koncentrationen kan påverkas eftersom man kanske inte alltid hänger med i vad som sägs och istället tänker på eller gör något annat.
- Självkänslan kan bli påverkad eftersom man märker att man inte förstår och kan uttrycka sig som jämnåriga.
- Läsförståelsen kan påverkas eftersom man kan ha svårt med ord och begrepp. Det kan även vara svårt att formulera sig i skrift, till exempel att skriva med en röd tråd.
- En bristande muntlig förmåga innebär att det kan vara svårt att berätta och återberätta på samma nivå som jämnåriga.
- Man har lärt sig att genom olika beteenden och strategier att kompensera, undvika, avleda och kringgå det som är svårt och går på så vis miste om viktig stimulans.
- Det kan vara svårt att planera, komma igång och slutföra uppgifter. Man har svårt att använda språket som ett verktyg för inläring, till exempel söka, tolka och sammanställa information.

"Det är som att de andra kör sportbil och jag åker trehjuling." - Elev med språkstörning, Brinton et al. 2009